

Talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2024-2025

Kunnanhallitus 31.10.2022 § 189
314/02.02.00/2022

Valmistelija

kansliapäällikkö jouni.nieminen@karkola.fi, puh. 044-770 2206
talouspäällikkö markus.saarikivi@karkola.fi puh. 044-770 2113

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on myös hyväksyttävä kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarviossa ja taloussuunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosat sekä investointi- ja rahoitusosa.

Liitteinä ovat kunnanhallituksen toimialan käyttötalouden suunnitelma vuodelle 2023, talousarvion tuloslaskelma 2023 ja taloussuunnitelma vuosille 2023-2025. Koko talousarviokirja esitellään kunnanhallitukselle pormestarin työpajassa ma 21.11.2022.

Vuoden 2023 talousarvioesityksessä kunnan toimintakulut sekä verotulot ja valtionosuudet pienentyvät merkittävästi hyvinvointialueuudistukseen liittyen. Talousarvioesityksessä vuosikate ei riitä kattamaan investointien myötä kasvanutta noin 1,5 Meur poistoerää, jolloin talousarvioluonnoksen tulos on 385 000 euroa alijäämäinen.

Suunnitelmavuosien 2024 ja 2025 poistot ovat noin 1,55 Meur tasolla ja myös suunnitelmavuodet uhkaavat jäädä alijäämäisiksi ilman talouden tasapainottamiseen liittyviä sopeuttamistoimia.

Kuntalain mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee talousarvion vahvistamisen yhteydessä päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Vuosille 2024-2025 laadittu taloussuunnitelma osoittaa, että suunnitelma-
vuosien alijäämä voidaan kattaa edellisten kausien ylijäämillä, mutta tarve taloutta parantaviin toimiin vuosien 2024 ja 2025 talousarvioita laadittaessa on ilmeinen.

Vuoden 2023 talousarvion valmistelun rinnalla on tehty Valtiokonttorin Kuti-raportoinnin tehostamiseen liittyvää laskentatunnisteiden uudistamista. Tehdyillä muutoksilla on vaikutuksia vuoden 2023 talousarvion suoraan vertailtavuuteen aiempien talousarvioiden kanssa.

Hyvinvointialueuudistuksen vuoksi tuloveroprosentit on kiinnitetty Suomessa poikkeuksellisesti kahdeksi vuodeksi vuoden 2023 loppuun saakka. Vuoden 2023 tuloveroprosentiksi on määrättävä vuoden 2022 tuloveroprosentti vähennettynä 12,64 prosenttiyksiköllä.

Kunnan tuloveroprosentti on HVA-uudistuksen myötä 9,36. Muut vuoden 2023 verotulokertymät on laskettu nykyisten veroprosenttien mukaan. yleinen kiinteistöveroprosentti 1,35, vakituisten asuinrakennusten 0,60, muiden kuin vakituisten asuinrakennusten 1,2 ja rakentamattomien rakennuspaikkojen 4,35.

Verotuloja arvioidaan kertyvän yhteensä noin 9,7 miljoonaa euroa. Verot kirjataan maksuperusteisesti, joten tuloarvio perustuu maksettaviin tilityksiin, eikä verotettavien tulojen kasvuun.

Valtionosuudet on esitetty tämän hetkisen Kuntaliiton tuottaman ennusteen mukaan ja ovat noin 1,4 Meur.

Kunta on vuoden 2022 aikana saanut historiansa suurimman investointien kokonaisuuden valmiiksi, kun yhteinäiskoulun kaksi osaa ja sen yhteyteen rakennetut kirjasto ja liikuntahalli on kaikki saatu käyttökuntoon. Merkittävänä investointikohteena jatkuu vielä siirtoviemärin rakentaminen.

Suuret investoinnit vaikuttavat kunnan lainanottotarpeeseen. Lainamäärä tulee kasvamaan vuoden 2023 aikana yhteensä noin 30 miljoonaa euron tasolle, joka tarkoittaa noin 6 800 euroa / asukasta. Varsinaisen lainan lisäksi korkoriskiä aiheuttavat leasing-sopimukset.

Tasapainoisen talouden ehtona suunnitelmakaudella on toimintatuottojen kasvattaminen, toimintakatteen matala kasvu, pieni korkotason nousu ja investointien tehokas toteutus.

Esittelijä	pormestari Markku Koskinen
Päätösehdotus	Kunnanhallitus keskustelee vuoden 2023 talousarviosta ja vuosien 2024 - 2025 taloussuunnitelmasta. Kunnanhallitus päättää pitää talousarvion valmisteluun keskittyvän pormestarin työpajan ma 21.11. klo 17 alkaen.
Päätös	<p>Pormestari muutti päätösehdotustaan seuraavasti:</p> <p>Kunnanhallitus keskustelee vuoden 2023 talousarviosta ja vuosien 2024 - 2025 taloussuunnitelmasta.</p> <p>Kunnanhallitus päättää pitää talousarvion valmisteluun liittyvän ylimääräisen kunnanhallituksen kokouksen 21.11. klo 17:00. Lisäksi kunnanhallitus päättää, että kokoukseen kutsutaan toimialajohtajat sekä Teknisen lautakunnan, Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan ja Ympäristölautakunnan puheenjohtajat.</p> <p>Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.</p>
Muutoksenhaku	Muutoksenhakukielto
Kunnanhallitus 21.11.2022 § 202 314/02.02.00/2022	
Valmistelija	kansliapäällikkö jouni.nieminen@karkola.fi, puh. 044-770 2206 talouspäällikkö markus.saarikivi@karkola.fi puh. 044-770 2113

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on myös hyväksyttävä kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarviossa ja taloussuunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosat sekä investointi- ja rahoitusosa.

Liitteenä on talousarviokirja vuodelle 2023 ja suunnitelmavuosille 2024-2025.

Vuoden 2023 talousarvioesityksessä kunnan toimintakulut sekä verotulot ja valtionosuudet pienentyvät merkittävästi hyvinvointialueuudistukseen liittyen. Talousarvioesityksessä vuosikate ei riitä kattamaan investointien myötä kasvanutta noin 1,5 Meur poistoerää, jolloin talousarvioesityksen tulos on 451 000 euroa alijäämäinen.

Suunnitelmavuosien 2024 ja 2025 poistot ovat noin 1,55 Meur tasolla ja myös suunnitelmavuodet uhkaavat jäädä alijäämäisiksi ilman talouden tasapainottamiseen liittyviä sopeuttamistoimia.

Kuntalain mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee talousarvion vahvistamisen yhteydessä päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Vuosille 2024-2025 laadittu taloussuunnitelma osoittaa, että suunnitelma-
vuosien alijäämä voidaan kattaa edellisten kausien ylijäämillä, mutta tarve taloutta parantaviin toimiin vuosien 2024 ja 2025 talousarvioita laadittaessa on ilmeinen.

Vuoden 2023 talousarvion valmistelun rinnalla on tehty Valtiokonttorin Kuti-raportoinnin tehostamiseen liittyvää laskentatunnisteiden uudistamista. Tehdyillä muutoksilla on vaikutuksia vuoden 2023 talousarvion suoraan vertailtavuuteen aiempien talousarvioiden kanssa.

Hyvinvointialueuudistuksen vuoksi tuloveroprosentit on kiinnitetty Suomessa poikkeuksellisesti kahdeksi vuodeksi vuoden 2023 loppuun saakka. Vuoden 2023 tuloveroprosentiksi on määrättävä vuoden 2022 tuloveroprosentti vähennettynä 12,64 prosenttiyksiköllä.

Kunnan tuloveroprosentti on HVA-uudistuksen myötä 9,36. Muut vuoden 2023 verotulokertymät on laskettu nykyisten veroprosenttien mukaan. yleinen kiinteistöveroprosentti 1,35, vakituisten asuinrakennusten 0,60, muiden kuin vakituisten asuinrakennusten 1,2 ja rakentamattomien rakennuspaikkojen 4,35.

Verotuloja arvioidaan kertyvän yhteensä noin 9,7 miljoonaa euroa. Verot kirjataan maksuperusteisesti, joten tuloarvio perustuu maksettaviin tilityksiin, eikä verotettavien tulojen kasvuun.

Valtionosuudet on esitetty tämän hetkisen Kuntaliiton tuottaman ennusteen mukaan ja ovat noin 1,4 Meur.

Kunta on vuoden 2022 aikana saanut historiansa suurimman investointien kokonaisuuden valmiiksi, kun yhteinäiskoulun kaksi osaa ja sen yhteyteen rakennetut kirjasto ja liikuntahalli on kaikki saatu käyttökuntoon. Merkittävänä investointikohteena jatkuu vielä siirtoviemäriin rakentaminen.

Suuret investoinnit vaikuttavat kunnan lainanottotarpeeseen. Lainamäärä tulee kasvamaan vuoden 2023 aikana yhteensä noin 29 miljoonaa euron tasolle, joka tarkoittaa noin 6 800 euroa / asukasta. Varsinaisen lainan lisäksi korkoriskiä aiheuttavat leasing-sopimukset.

Tasapainoisen talouden ehtona suunnitelmakaudella on toimintatuottojen kasvattaminen, toimintakatteen matala kasvu, pieni korkotason nousu ja investointien tehokas toteutus.

Esittelijä	pormestari Markku Koskinen
Päätösehdotus	Kunnanhallitus keskustelee vuoden 2023 talousarviosta ja vuosien 2024 - 2025 taloussuunnitelmasta. Kunnanhallitus jatkaa asian käsittelyä seuraavassa kokouksessa 28.11.2022.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin seuraavalla lisäyksellä: Kunnanhallitus edellyttää, että virkamiesjohto esittää kansliapäällikön johdolla laaditun sopeutussuunnitelman 28.11.2022 kokoukseen, jossa vuoden 2023 taloudellinen tulos on ylijäämäinen.
Muutoksenhaku	Muutoksenhakukielto